

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА» підготовки бакалавра

Розробник: Анна Сафарова, доцент кафедри обліку і оподаткування, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
Облік і оподаткування

Анна САФАРОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування

протокол № 9 від 5 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

Ірина САДОВСЬКА

I. Опис навчального освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	07 Управління та адміністрування 071 Облік і оподаткування Облік і оподаткування (на основі фахового молодшого бакалавра) Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: немає		Лекції 4 год.
		Практичні 6 год.
		Самостійна робота 122 год.
Мова навчання	Консультації 18 год.	
	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Сафарова Анна Таджидінівна
Науковий ступінь – кандидат економічних наук
Вчене звання – доцент
Посада – доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактна інформація: +38-050-674-35-63, Safarova.Ann@vnu.edu.ua
Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Освітній компонент «Економічна експертиза» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо теоретичних засад, методології та практики проведення економічних експертиз у сфері господарської діяльності суб'єктів підприємництва. Курс розкриває правові основи експертної діяльності, організаційні аспекти призначення та проведення економічної експертизи, методику дослідження фінансово-господарських операцій, а також особливості оформлення експертного висновку.

У межах освітнього компонента розглядаються питання судово-економічної експертизи, фінансово-кредитної експертизи, податкових спорів, оцінювання збитків, виявлення економічних правопорушень, аналізу бухгалтерських документів та фінансової звітності. Особлива увага приділяється ролі експерта-економіста у кримінальних, цивільних та господарських провадженнях.

Освітній компонент має практикоорієнтований характер і передбачає виконання ситуаційних завдань, аналіз реальних кейсів, підготовку фрагментів експертних висновків.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо організації та проведення економічної експертизи, аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств у межах експертного дослідження, а також підготовки обґрунтованого та аргументованого експертного висновку..

Вивчення освітнього компонента передбачає вирішення таких основних завдань:

- засвоєння нормативно-правових засад здійснення економічної експертизи в Україні;
- вивчення видів та напрямів економічних експертиз;
- формування навичок аналізу бухгалтерських документів і фінансової звітності в експертних цілях;
- опанування методики визначення матеріальних збитків і фінансових порушень;

- набуття вмінь ідентифікувати економічні правопорушення;
- формування практичних навичок складання експертного висновку;
- розвиток професійного судження та аналітичного мислення.

3. Soft skills.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти набувають таких soft skills:

- аналітичне мислення – здатність комплексно оцінювати фінансово-господарські процеси;
- критичне мислення – вміння аналізувати інформацію, виявляти суперечності та ризики;
- увага до деталей – робота з первинними документами та доказовою базою;
- комунікативні навички – формування аргументованих висновків та їх представлення;
- етична відповідальність – дотримання принципів незалежності, об’єктивності та професійної етики експерта;
- прийняття рішень в умовах невизначеності;
- навички роботи з великим обсягом інформації;
- тайм-менеджмент – дотримання процесуальних строків;
- стресостійкість – робота у межах судових проваджень та конфліктних ситуацій.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Тема 1. Теоретичні та правові засади економічної експертизи	28	1	1	24	2	РЗ/К (10), Т (10) / 20 балів
Тема 2. Методика проведення економічної експертизи	29	-	1	24	4	РЗ/К (10), Т (10) / 20 балів
Тема 3. Судово-економічна експертиза фінансово-господарської діяльності	30	1	1	24	4	РЗ/К (10), Т (10) / 20 балів
Тема 4. Визначення матеріальних збитків та оцінка фінансових результатів	30	1	1	24	4	РЗ/К (10), Т (10) / 20 балів
Тема 5. Оформлення та використання висновку економічної експертизи	33	1	2	26	4	РЗ/К (10), Т (10) / 20 балів
Залік						100
Всього годин / Балів	150	4	6	122	18	100

*Форма контролю: Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота охоплює підготовку до аудиторних (практичних) занять, опрацювання лекційного матеріалу, самостійне вивчення окремих тем і питань, виконання практичних завдань, а також підготовку до всіх форм контролю. Результати самостійної роботи оцінюються в межах поточного контролю навчальних досягнень.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у [Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо здобувача освіти ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених освітнім компонентом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 (Teams) за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності визначена [Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях або прописує на інтернет-платформі курсу. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки на основі [Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки](#).

Результати навчання можуть бути визнані за умови їх відповідності програмним результатам навчання, визначеним силабусом освітнього компонента, за результатами подання підтверджених документів (сертифікатів, свідоцтв, програм курсів, портфоліо виконаних робіт тощо) та їх експертної оцінки викладачем і відповідною комісією.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На бакалаврському рівні це не більше ніж 6 кредитів.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти можуть бути присуджені додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю (максимум 15 балів) за такі види робіт: опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів; перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання видів робіт, які передбачені силабусом ОК. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Залік під час ліквідації академічної заборгованості викладач виставляє за результатами виконання тестових завдань (максимум 100 балів).

Перелік питань до заліку

1. Поняття, сутність та значення економічної експертизи.
2. Місце економічної експертизи в системі фінансового контролю.
3. Нормативно-правове забезпечення експертної діяльності в Україні.
4. Види економічних експертиз та їх характеристика.
5. Об'єкти та предмет економічної експертизи.
6. Принципи проведення економічної експертизи.
7. Права та обов'язки експерта-економіста.
8. Порядок призначення економічної експертизи.
9. Етапи проведення економічної експертизи.
10. Джерела інформації для проведення експертного дослідження.
11. Методи економічного аналізу в експертній практиці.
12. Використання даних бухгалтерського обліку в експертному дослідженні.
13. Особливості дослідження первинних документів.
14. Роль фінансової звітності у проведенні експертизи.
15. Документальне забезпечення експертного дослідження.
17. Поняття та особливості судово-економічної експертизи.
18. Експертиза операцій з грошовими коштами.
19. Експертиза розрахункових операцій.
20. Експертиза кредитних операцій.
21. Експертиза матеріальних цінностей та товарних операцій.
22. Експертиза розрахунків з оплати праці.
23. Дослідження податкових зобов'язань у межах експертизи.
24. Експертиза у справах про податкові правопорушення.
25. Методика визначення матеріальних збитків.
26. Поняття та порядок визначення упущеної вигоди.
27. Експертна оцінка фінансових результатів діяльності підприємства.
28. Аналіз платоспроможності підприємства в експертному дослідженні.
29. Оцінка фінансової стійкості суб'єкта господарювання.
30. Експертиза у справах про банкрутство.
31. Виявлення ознак фіктивного банкрутства.
32. Методи виявлення економічних правопорушень.
33. Структура експертного висновку.
34. Вимоги до оформлення висновку економічної експертизи.
35. Доказове значення експертного висновку.
36. Оцінка висновку експерта судом.
37. Типові помилки під час проведення економічної експертизи.

38. Професійна етика експерта-економіста.
39. Незалежність та об'єктивність експертного дослідження.
40. Перспективи розвитку економічної експертизи в умовах цифровізації економіки.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS та лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

0-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять гроби помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
4. Кримінально-процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
5. Податковий кодекс України: закон України від 08.01.2017 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
6. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
7. Про судову експертизу: закон України від 25.02.1994 р. № 4038 – XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 р. №996 XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
9. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>
10. Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах. Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 12.12.2011 р. № 3505/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1431-11#Text>

11. Про оперативно-розшукову діяльність: закон України від 18.02.1992 № 2135-ХІІ.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

12. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>

Додаткова

13. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: монографія за заг. ред. д-ра екон. наук., проф. М. Лучка. Тернопіль, ЗУНУ, 2021. 308 с.

14. Морозова О. С. Сутність дефініції «економічна експертиза». *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 28–32. URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/9_2021/6.pdf

15. National Association of Forensic Economics. URL: <https://www.nafe.net/PersonifyEbusiness>

Інтернет-ресурси

16. Український центр судових експертиз. URL: <http://www.ucse.com.ua/ukr/expertise/2/>

17. Реєстр атестованих судових експертів. URL: <https://rase.minjust.gov.ua/>

18. Експертно-дослідна служба України. URL: <https://ua-expert.com/ua/>

19. Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. URL : <http://magazine.faaf.org.ua>

20. Вісник. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/>

21. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL : <http://nbuv.gov.ua>

22. Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/str_ust_inst

23. Експертна служба МВС України. URL: <https://dndekc.mvs.gov.ua/>

24. Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності.
URL: <http://www.intelect.org.ua/content/koordinaciyna-rada-z-problem-sudovoyi-ekspertyzypryministerstvi-yustyciyi-ukrayiny>

25. Реєстр атестованих судових експертів. URL:<https://rase.minjust.gov.ua/>

26. Реєстр методик проведення судових експертиз. URL: <https://rmpse.minjust.gov.ua>

27. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>